

L.P	Dział	Podstawa programowa/ Treści nauczania wymagania szczegółowe	Zagadnienia /Tematyka	Materiały / linki, filmy, literatura	Sposób realizacji /propozycje metodyczne
VII	Świat i Polska w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku	<p>56.Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje główne zmiany kulturowe zachodzące w świecie zachodnim na przykładzie: ideologii „politycznej poprawności”, wielokulturowości, nowej definicji praw człowieka, rodziny, małżeństwa i płci; umieszcza te zmiany na tle kulturowego dziedzictwa Zachodu ujętego w myśli grecko-rzymskiej i chrześcijańskiej;</p> <p>wskazuje na różnice między tolerowaniem a akceptacją zjawisk kulturowych i społecznych</p>	56. Zmiany kulturowe w świecie XXI w.	<p>Wielokulturowość w Europie https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DeYJjMLMT</p> <p>Wielokulturowość - zagrożenie czy szansa? / Bogdan Czupryn // <i>Cywilizacja</i>. – 2017, nr 61, s. 9-18</p> <p>Cała prawda o multi-kulti / Redakcja // <i>Cywilizacja</i>. – 2017, nr 61, s. 5-6</p> <p>Między grupami : przewodnik po relacjach z ludźmi, którzy się od nas różnią / Tomasz Besta, Natasza Kosakowska-Berezecka. – Sopot, 2017. – ISBN 978-83-64846-95-3</p> <p>Wychowanie do tolerancji : teoretyczno-metodyczne aspekty warsztatu pedagoga : scenariusze zajęć / Grażyna Gajewska, Anna Szczęsna, Elżbieta Rewińska. – Zielona Góra, 2006. – ISBN 83-921058-1-8 ; 978-83-921058-1-7</p> <p>Inność / Jacek Wojtysiak ; il. Małgorzata Łągiewka // <i>Charaktery</i>. – 2016, nr 2, s. 98-99</p> <p>Szaleństwo tłumów : gender, rasa, tożsamość / Douglas Murray ; przełożył Jacek Spólny. – Poznań, cop. 2020. – ISBN 978-83-8116-880-9</p> <p>Czy chłopiec może bawić się lalką, a dziewczynka koparką? Rozważania o "Innych", inności i o... równości / Elżbieta Szeffler // <i>Poradnik Bibliotekarza</i>. – 2015, nr 4, s. 10-19</p> <p>Migracje i wielokulturowość - film dla uczniów szkół gimnazjalnych [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. – Piaseczno,</p>	<p>Debata oksfordzka „Polityczna poprawność jest potrzebna”</p>

		<p>57.Uczeń:</p> <p>3) przedstawia kulturowe, społeczne i ekonomiczne konsekwencje rozwoju internetu i technologii cyfrowych;</p> <p>5) wskazuje, na czym polega wartość swobodnej wymiany opinii, oraz przedstawia nowe formy ograniczenia wolności słowa w epoce cyfrowej;</p> <p>58. Uczeń:</p>	<p>57. Spółeczeństwo cyfrowe</p> <p>58. Masmedia i „czwarta władza”</p>	<p>2014. - 1 dysk optyczny (12 min) : dżw., kolor. ; 12 cm. – (Globalny Świat ; 02).</p> <p>Edukacja wobec wyzwań społeczeństwa informacyjnego</p> <p>https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DkcCP4DXT</p> <p>Cyberbezpieczeństwo dzieci i młodzieży : realny i wirtualny problem polityki bezpieczeństwa / red. nauk. Marek Górka. – Warszawa, 2017. – ISBN 978-83-8085-555-7</p> <p>Psychologia i informatyka : synergia i kontradykcje / red. nauk.: Tomasz Rowiński, Ryszard Tadeusiewicz. – Warszawa, 2010. – ISBN 978-83-7072-679-9</p> <p>W sieci i poza siecią : typologia relacji i strategie przystosowawcze wokół cyberprzestrzeni / red. Krzysztof Stachura. – Gdańsk, 2010. – ISBN 978-83-7326-774-9</p> <p>Przyszłość naszej wolności : czy należy rozmontować Google'a... i kilku innych? / Jean-Hervé Lorenzi, Mickaël Berrebi ; przeł. Justyna Nowakowska. - Warszawa, cop. 2019. – ISBN 978-83-06-03572-8</p> <p>Komunikacja społeczna</p>	<p>Projekt. Nowe technologie cyfrowe wyzwaniem współczesnego świata.(Praca grupowa)</p> <p>Projekt. „Rodzaje dezinformacji i sposoby ich przezwyciężenia” (Praca grupowa)</p>
--	--	--	--	---	---

		<p>21) rozumie znaczenie roztropności, społecznej komunikacji, sporu, dialogu, kompromisu, solidarności i pokoju społecznego;</p> <p>3) przedstawia kulturowe, społeczne i ekonomiczne konsekwencje rozwoju internetu i technologii cyfrowych;</p> <p>4) wyjaśnia pojęcia komunikacji społecznej oraz czwartej władzy;</p> <p>wskazuje, na czym polega wartość swobodnej wymiany opinii, oraz przedstawia nowe formy ograniczenia wolności słowa w epoce cyfrowej;</p>	<p>59. Polska na początku XXI w.</p>	<p>https://obywatelskihit.pl/podstawa_programowa/komunikacja-spoeczna/</p> <p>Człowiek, technologia, media : konteksty kulturowe i psychologiczne / redakcja naukowa Agnieszka Ogonowska, Grzegorz Ptaszek. – Kraków, 2015. – ISBN 978-83-7850-782-6</p> <p>Media audiowizualne : podręcznik akademicki / red. nauk. Wiesław Godzic ; współpr. Aleksandra Drzał-Sierocka. – Warszawa, 2010. – ISBN 978-83-61408-60-4 ; 978-83-89281-87-6</p> <p>Nie- dla dezinformacji, poradnik</p> <p>https://hi-storylessons.eu/wp-content/uploads/2021/04/PORADNIK-NIE-DLA-DEZINFORMACJI-1.pdf</p> <p>Bezpieczeństwo informacyjne i medialne w czasach nadprodukcji informacji / redakcja naukowa Hanna Batorowska, Paulina Motylińska ; [aut.]: Olga Wasiuta [et al.] ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. – Warszawa, 2020. – ISBN 978-83-65741-51-6</p> <p>Jak radzić sobie z dezinformacją i odróżnić fakty od fake newsów? / Magdalena Brewczyńska // <i>Biblioteka w Szkole</i>. – 2022, nr 4. Dod. <i>Kompetentny Nauczyciel</i> nr 1, s. 5-[7]</p> <p>Formy transformacji w krajach byłego bloku socjalistycznego</p> <p>https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DjmCIE4ck</p>	<p>Projekt- „Praktyczna demokracja”.</p>
--	--	--	--------------------------------------	---	--

		<p>59. Uczeń:</p> <p>7)charakteryzuje zjawisko postkomunizmu jako bariery rozwojowej i przedstawia najważniejsze przyczyny jego kryzysu w Polsce po 2001 roku;</p> <p>8)charakteryzuje różne wizje wyjścia Polski z postkomunizmu i wyjaśnia, na czym polegało polityczne znaczenie wyborów parlamentarnych i prezydenckich 2005 roku w Polsce;</p> <p>9)ocenia znaczenie i skutki katastrofy smoleńskiej 10 kwietnia 2010 roku dla państwa polskiego; charakteryzuje zmiany polityczne i gospodarcze w Polsce w latach 2010–2015</p>		<p>Transformacja w Polsce i w Niemczech Wschodnich - próba bilansu / pod red. Andrzeja Saksona ; [tł. tekstów niem. Zbigniew Szulczyński]. –Poznań, 2009. – ISBN 978-83-87688-96-7</p> <p>Od bloku sowieckiego do Unii Europejskiej : transformacja ekonomiczna i społeczna Europy Środkowo-Wschodniej od 1973 roku / Ivan T. Berend ; tł. Joanna Gilewicz. – Kraków, cop. 2011. – ISBN 978-83-233-3229-9</p> <p>Polska scena polityczna 2000-2005</p> <p>https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DoZ1jdjic</p> <p>Wielka transformacja : zmiany ustroju w Polsce po 1989 / koncepcja, wybór i koment. Ireneusz Krzemiński. –Warszawa, 2011. –ISBN 978-83-62726-01-1</p> <p>Katastrofa posmoleńska : kto rozbił Polskę / Grzegorz Rzeczkowski. – Warszawa, 2020. –ISBN 978-83-957175-0-5</p> <p>Smoleńsk / Torąńska. –Warszawa, 2013. – ISBN 978-83-64142-28-4 978-83-633878-8-4</p> <p>Lista pasażerów. Cz. 1 [Film] / scen. i reż. Ewa Stankiewicz i Jan Pospieszalski - Warszawa, 2011. - 1 dysk optyczny (38 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm. - Rozmowy z bliskimi ofiar katastrofy smoleńskiej.</p> <p>Lista pasażerów. Cz. 2 [Film] / scen. i reż. Ewa Stankiewicz i Jan Pospieszalski - Warszawa, 2011. - 1 dysk optyczny (32 min) : dźwięk, kolor ; 12 cm.</p>	<p>Wybory parlamentarne w Polsce- procedury, kampania wyborcza i komitety wyborcze.</p>
--	--	--	--	--	--

	<p>60.Uczeń:</p> <p>12) wymienia największe skupiska Polaków na świecie, zna różnicę między pojęciem Polonii a pojęciem Polaków poza granicami kraju</p>	<p>60. Polonia i Polacy na świecie</p>	<p>Polonia-podsumowanie</p> <p>https://zpe.gov.pl/b/polonia---podsumowanie/PNb9EKKap</p> <p>Polacy i Polonia na świecie : stan badań i ich perspektywy na XXI wiek : materiały z międzynarodowej konferencji naukowej - Suwałki 15-17 września 2006 roku / [red. nauk. Kazimierz Dopierała, Adam Sudół] ; Prezydent Miasta Suwałki, Światowa Rada Badań nad Polonią, Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. – Suwałki, 2008. – ISBN 978-83-87415-45-7</p> <p>Polska diaspora / red. nauk. Adam Walaszek ; aut. Danuta Bartkowiak [et al.]. – Kraków, cop. 2001. – ISBN 83-08-03096-3</p> <p>Polacy na obczyźnie / red. nauk. Samanta Kowalska, Alicja Kędziora, Mirosław J. Śmiałek. – Poznań ; Kalisz, 2016. – ISBN 978-83-65512-01-7</p> <p>Nasi za granicą / Krystyna Mazurówna. – Poznań, cop. 2018. – ISBN 978-83-8116-198-5</p>	<p>Lekcja muzealna. Muzeum Emigracji w Gdyni.</p>
	<p>61.Uczeń:</p> <p>6) omawia proces zmiany Unii Europejskiej w okresie po wstąpieniu Polski w jej struktury (wzrost pozycji Niemiec, zjawiska kryzysowe związane z imigracją, niestabilnością strefy euro, Brexitem i epidemią wywołaną wirusem SARS-CoV-2, a także</p>	<p>61. Unia Europejska na początku XXI w.</p>	<p>UE po wstąpieniu Polski w jej struktury</p> <p>https://obywatelskihit.pl/podstawa_programowa/unia-europejska-po-wstapieniu-polski-w-jej-struktury/</p> <p>Pierwszy rok członkostwa Polski, Republiki Czeskiej oraz Republiki Litewskiej w Unii Europejskiej : praca zbiorowa / pod red. Tadeusza Sporka. – Katowice, 2005. – ISBN 83-7246-912-1</p>	<p>Gra dydaktyczna. Polska w UE. (Praca grupowa)</p>

		<p>kontrowersje ustrojowe i ideologiczne na forum instytucji unijnych);</p> <p>62.Uczeń:</p> <p>15) wyjaśnia pojęcie terroryzmu oraz przedstawia genezę i najważniejsze etapy „wojny z terroryzmem” (Afganistan, Irak)</p>	<p>62. Wojna z terroryzmem</p>	<p>Polska... Unia Europejska... Świat.. w pandemii COVID-19 - wybrane zagadnienia : wnioski dla kształtowania i prowadzenia polityki publicznej / red. nauk. Artur Bartoszewicz, Krzysztof Księżopolski, Andrzej Zybala. – Warszawa, 2021. – ISBN 978-83-8017-379-8</p> <p>Brexit : być czy nie być w Unii Europejskiej? / Aleksandra Zaparucha // <i>Geografia w Szkole</i>. – 2016, nr 4, s. 13-15</p> <p>Koniec Unii Europejskiej? / Jan Zielonka ; przekł. Elżbieta Gołębiowska. – Warszawa, cop. 2014. – ISBN 978-83-62453-96-2</p> <p>Historia terroryzmu</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=YV6vcoQclko</p> <p>Terroryzm. T. 1-2 / Brunon Hołyst. – Wyd. 2 zm.. – Warszawa, 2011. – ISBN 978-83-7620-459-8 (całość) ; 978-83-7620-457-4 (t. 1) ; 978-83-7620-458-1 (t. 2)</p> <p>Terroryzm na początku XXI wieku : pojęcie, istota i przyczyny zjawiska / Sebastian Wojciechowski. – Bydgoszcz, 2011. – ISBN 978-83-61668-35-0</p> <p>Sieciocentryczne bezpieczeństwo : wojna, pokój i terroryzm w epoce informacji / red. nauk. Krzysztof Liedel, Paulina Piasecka, Tomasz R. Aleksandrowicz. – Warszawa, 2014. – ISBN 978-83-7930-271-0</p> <p>Bezpieczeństwo gatunku ludzkiego / Brunon Hołyst. – Warszawa, 2016. – ISBN 978-83-01-18427-8</p>	<p>Mini projekt. Mapa terroryzmu we współczesnym świecie (Praca grupowa)</p>
--	--	---	---------------------------------------	---	--

		<p>63.Uczeń:</p> <p>7) wyjaśnia proces tworzenia się narodu oraz różnorodność kontekstów znaczeniowych tego pojęcia; wyjaśnia, na czym polega patriotyzm oraz czym różni się od szowinizmu i kosmopolityzmu; wskazuje przykłady postaw patriotycznych we współczesnym świecie;</p> <p>14) podaje przykłady wzrostu agresywnej polityki Rosji od czasu</p>	<p>63. Świat na początku XXI w.</p>	<p>Bezczelność, bezkarność, bezsilność : terroryzmy nowej generacji / Krzysztof Mroziewicz ; [oprac. red. i nauk. Karolina Wojtasik]. – Bydgoszcz, 2010. – ISBN 978-83-61668-18-3</p> <p>Terroryzm [Film]. – Łódź, 2008. - 1 dysk optyczny (102 min) : dźwięk., kolor. ; 12 cm. – (Wideo- i Edukacyjna ; 775)</p> <p>11'09"01 [Film]. – Warszawa, 2001. - 1 dysk optyczny (128 min) : dźwięk., kolor ; 12 cm. – (SPInka Najlepsze Kino Artystyczne)</p> <p>Spirala nienawiści [Dokument dźwiękowy] / Jurij Wołkoński. – Warszawa, 2006. - 1 płyta CD (52 min 13 s) : digital, stereo. ; 12 cm. – (Oblicza Terroryzmu)</p> <p>Zagrożenia współczesnego świata cz.1-2.</p> <p>https://zpe.gov.pl/b/zagrozenia-wspolczesnego-swiata-cz-1/PUeGYHrTI</p> <p>https://zpe.gov.pl/b/zagrozenia-wspolczesnego-swiata-cz-2/Pz7rXiqHp</p> <p>Historia współczesnych Chin : od Mao do gospodarki rynkowej / John Gittings ; tł. Łukasz Müller. – Kraków, 2010. – ISBN 978-83-233-2779-0</p> <p>Wojna hybrydowa i jej konsekwencje dla bezpieczeństwa euroatlantyckiego / Mirosław Banasik. – Warszawa, 2018. – ISBN 978-83-8085-576-2</p> <p>Wojna hybrydowa na Ukrainie / Bogusław Pacek. – Warszawa, cop. 2022. – ISBN 978-83-7399-930-5</p>	<p>Debata oksfordzka: „Nasza planeta dąży do samozagłady”</p>
--	--	--	-------------------------------------	---	--

		<p>objęcia rządów przez Władimira Putina (Czeczenia, Gruzja, Ukraina); przedstawia nowe formy rosyjskiego imperializmu („szantaż gazowy”, „wojna hybrydowa”, „wojna informacyjna”);</p> <p>13) charakteryzuje przejawy wzrostu globalnego znaczenia Chin w XXI wieku</p> <p>64.Uczeń:</p> <p>13)wymienia osiągnięcia Polski po 1989 roku w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej; wskazuje i charakteryzuje najpoważniejsze wyzwania stojące przed Polską u progu trzeciej dekady XXI wieku (zagrożenia geopolityczne, kryzys</p>	<p>64. Nasza przyszłość</p>	<p>Krwawe pozdrowienia z Rosji : jak Władimir Putin eliminuje swoich przeciwników / Heidi Blake ; przeł. Hanna Pustuła-Lewicka. – Warszawa, 2021. – ISBN 978-83-280-8500-8</p> <p>Patriotyzm i nacjonalizm : ku jakiej tożsamości kulturowej? / red. nauk. Jerzy Nikitorowicz. – Kraków, 2013. – ISBN 978-83-7850-173-2 ; 978-83-7850-177-0</p> <p>Konserwatywny kosmopolityzm / Mateusz Drabik. – [Ostrowiec Świętokrzyski], 2020. – ISBN 978-83-949996-0-5</p> <p>Patriotyzm [Film] / reż. Dariusz Regucki. – Kraków, 2008. - 1 dysk optyczny (26 min) : dźwięk., kolor. ; 12 cm + broszura: [8] s. ; 18 cm.</p> <p>The Best of Millennium Docs Against Gravity. Cz. 1.: Świadcowie Putina [Film] / Witalij Manski. - Warszawa, 2001. - 1 dysk optyczny : dźwięk., kolor ; 12 cm.</p> <p>Ostatni w Aleppo / reż. Firas Fayyad. – Warszawa, 2018. - 1 dysk optyczny (105 min) : dźwiękowy, kolorowy ; 12 cm.</p> <p>Współczesna demokracja w Polsce i na świecie https://www.youtube.com/watch?v=E7ckU8y3DXM</p> <p>Historia polityczna Polski : 1989-2015 / Antoni Dudek. – Kraków, 2016. – ISBN 978-83-240-3468-0</p> <p>Oligarchia polska czyli Historia Polski 1989-2006 / Marek Gędek. – Lublin, 2008. – ISBN 978-83-7222-329-6</p>	<p>Projekt: ”Jak pokonać autokrację ?”</p>
--	--	---	------------------------------------	--	---

		<p>demograficzny, utrzymanie tożsamości kulturowej, bezpieczeństwo energetyczne, polityka klimatyczna oraz jej koszty finansowe i społeczne)</p>	<p>Niedokończone polityki : demokracja, populizm, autokracja / Leszek Koczanowicz. – Kraków, 2022. – ISBN 978-83-64511-87-5</p> <p>Kryzys demograficzny : przyczyny i sposoby przeciwdziałania w świetle międzynarodowych badań własnych / pod red. Andrzeja Brodziaka ; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie. – Nysa, 2016. – ISBN 978-83-60081-92-1</p> <p>Nowe podejście do starzenia się w Unii Europejskiej : przykład rozwiązań polskich / Agata Rusek.- Warszawa, 2021. – ISBN 978-83-8017-412-2</p> <p>Młodzież we współczesnej przestrzeni społeczno-kulturalnej : wybrane aspekty zdrowotne i pedagogiczne / Karina Leksy. Warszawa, 2020. – ISBN 978-83-8085-548-9</p> <p>Etniczność sp. z o.o. / John L. Comaroff, Jean Comaroff ; przekł. Wojciech Usakiewicz. – Kraków, cop. 2011. – ISBN 978-83-233-3225-1</p> <p>Rewolucja energetyczna? Ale po co? / Marcin Popkiewicz. – Wyd. 2 uzup. – Katowice, 2019. – ISBN 978-83-8110-983-3</p> <p>Ekonomiczne dylematy zrównoważonego rozwoju : działalność, restrukturyzacja, finansowanie, upadłość / red. nauk. Paweł Dec. – Warszawa, 2020. – ISBN 978-83-8030-420-8</p> <p>Transformacja energetyczna : wyzwania dla Polski wobec doświadczeń krajów Europy Zachodniej / Anna Kucharska. – Warszawa, 2021. – ISBN 978-83-01-21697-9</p> <p>Nowa mapa : jak energetyka zmienia geopolitykę / Daniel Yergin ; z jęz. ang. przeł. Paweł Cichawa. – Katowice, 2021. – ISBN 978-83-8230-198-4</p>	
--	--	--	---	--

				<p>Transformacja energetyki i jej implikacje gospodarczo-społeczne / Andrzej T. Szablewski ; Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk. – Warszawa, 2021. – ISBN 978-83-61597-82-7</p>	
--	--	--	--	---	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--